

4. Spotřební výdaje při práci v zahraničí

Jestliže v souvislosti s prací cizinců mluvíme o odlivu peněz ze země, je třeba mít na paměti, že jeho faktický objem je nižší o výdaje, které vznikají zaměstnaným v zahraničí při pobytu v dané zemi.

4.1. Výdaje nerezidentů pracujících v ČR

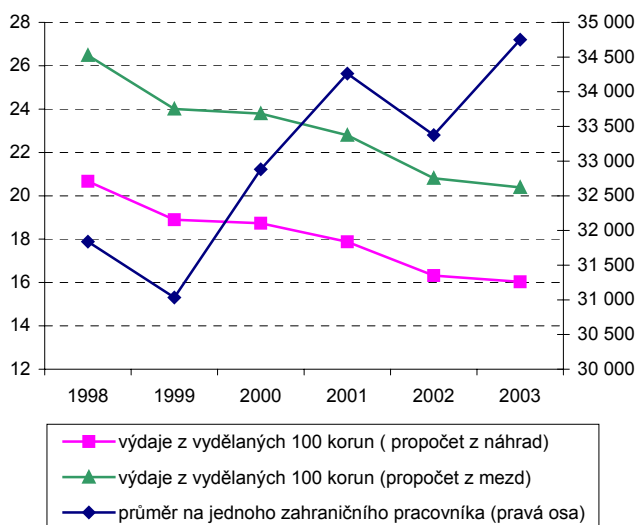
- Cizinci zaměstnaní v ČR zde utratili v roce 2003 ze svých mezd zhruba 4,9 mld. korun – výše jejich spotřeby v relaci k příjmům však v čase klesá**

Zahraniční pracovníci utratili loni v České republice celkem 4,9 mld. korun (graf č. 26), což představuje zhruba pětinu jejich zdejších výdělků (propočten je proveden z objemu hrubých mezd a platů). Pokud jde o vývoj relace této spotřeby k výdělkům, lze konstatovat, že se nerezidenti stávají rok od roku šetrnějšími, protože ještě v roce 1998 spotřebovali v tuzemsku přes 26,5 % svých ročních příjmů – výše jejich spotřeby byla tehdy nominálně přibližně stejná, resp. nepatrně vyšší (4,9 mld. korun). Ovšem v průběhu pěti let výrazně vzrostl celkový objem vydělaných peněz (z 18,5 mld. korun v roce 1998 na 23,9 mld. v roce 2003).

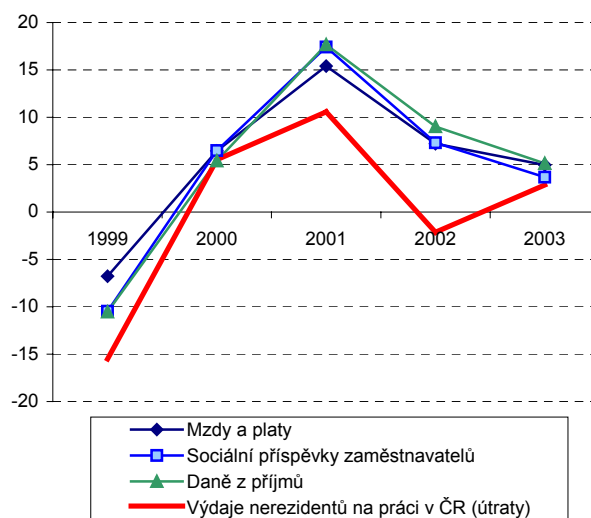
Roční výdaje přepočtené na jednoho zahraničního pracovníka v České republice v nominální hodnotě však v průběhu pěti let vzrostly z přibližně 31 800 korun v roce 1998 na 34 800 korun v roce 2003. Tuto skutečnost ovlivnil především nižší počet zaměstnaných nerezidentů (140 tis. osob v roce 2003 proti 154 tis. osobám v roce 1998). Mezi národnostmi cizinců existují značné rozdíly ve sklonu ke spotřebě a také v její struktuře (objem peněz určených na jídlo, nájem, atd.).

Z pohledu platební bilance ČR jsou výdaje zahraničních pracovníků brány jako vývoz a snižují výši výdajové položky Náhrady zaměstnancům v bilanci výnosů běžného účtu.

Graf č. 26 Vývoj spotřeby zahraničních pracovníků v ČR (v korunách)

Graf č. 27 Dynamika odvodů z práce nerezidentů v ČR (meziroční změna v %)

Pramen: ČSÚ, vlastní propočty

4.2. Výdaje rezidentů pracujících v zahraničí

- Výdaje občanů ČR zaměstnaných v zahraničí jsou v úhrnném objemu nižší než výdaje cizinců pracujících v ČR, ovšem ...**

Ve srovnání s útratami zahraničních pracovníků v České republice jsou výdaje občanů ČR pracujících v cizině pokud jde o úhrnná čísla absolutně i relativně menší. V roce 2003 činily 1,2 mld. korun, když v roce 1998 šlo pouze o 0,8 mld. korun.

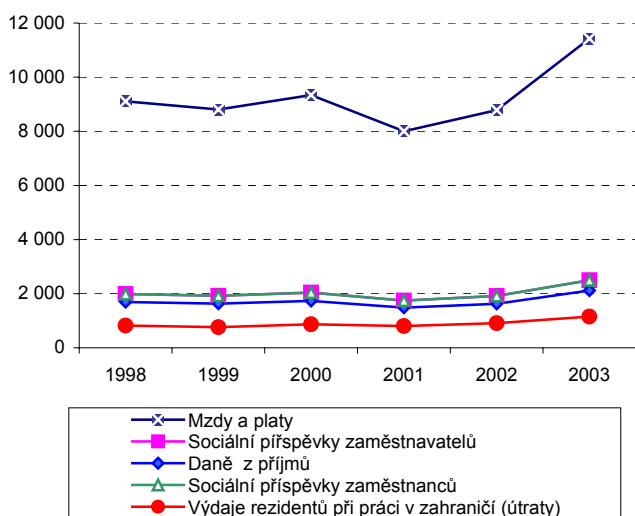
Porovnáme-li poměr této spotřeby v cizině k celkovému objemu vydělaných peněz v podobě mezd, lze říci že rezidenti pracující v zahraničí spotřebovali v roce 2003 v zemích, v nichž působili, přibližně desetinu svých tamějších pracovních příjmů. Tento poměr zůstává v čase přibližně stejný – v roce 1998 představoval 9 % jejich příjmů. Je to tedy výrazně méně, než kolik utratí podle dané relace cizinci pracující v ČR (27 %, resp. 20 % pracovních příjmů v roce 1998). Relativní česká „skromnost“ však končí u těchto úhrnných poměrných čísel – v přepočtu průměrných útrat a výdělků na jednoho pracovníka je situace jiná.

- ... v přepočtu na jednoho pracovníka jsou více než dvojnásobné

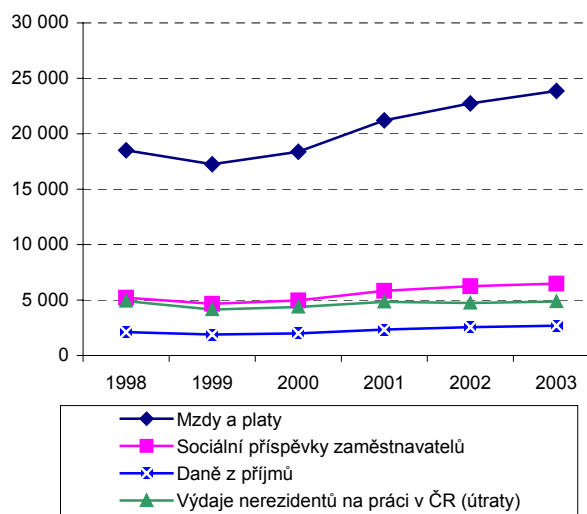
Počet rezidentů, občanů ČR zaměstnaných v zahraničí, je totiž více než šestkrát nižší než počet nerezidentů pracujících v ČR – v roce 2003 šlo o 23 tisíc osob proti 140 tisícům osob, v roce 1998 byl tento poměr dokonce ještě výraznější: proti 18 tisícům českých občanů pracujících v cizině stálo 154 tisíc nerezidentů pracujících v České republice. Z toho vyplývá, že v přepočtu na jednoho pracovníka utratil v roce 2003 občan cizí země v ČR necelých 35 tisíc korun²² (roce 1998 zhruba 32 tisíc korun). Naopak výdaje občana ČR pracujícího v zahraničí byly v uvedeném roce vyšší než 50 tisíc korun, když v roce 1998 činily v přepočtu 46 tisíc korun.

V platební bilanci ČR figurují výdaje českých občanů při práci v zahraničí jako dovoz a snižují výši příjmové položky Náhrady zaměstnancům v bilanci výnosů běžného účtu.

Graf č. 28 Odvody z práce rezidentů v zahraničí (v mil. korun)

Graf č. 29 Odvody z práce nerezidentů v ČR (v mil. korun)

Pramen: ČSÚ

Dílčí závěr

Zahraníční pracovníci v utratili v ČR roce 2003 z každé zde vydělané stokoruny zhruba 20 korun, když v roce 1998 to bylo téměř 27 korun. Ve srovnání s občany České republiky zaměstnanými v zahraničí je to v relaci k příjmům z této práce více, protože ti spotřebovali v zahraničí z každé vydělané stokoruny 10 korun. V přepočtu na jednoho pracovníka však utratí nerezidenti v ČR ročně necelých 35 tisíc korun, zatímco rezidenti v zahraničí 50 tisíc na osobu za rok. Poměry ovlivňuje i výše životních nákladů v té které zemi.

V úhrnných číslech spotřebovali cizinci zaměstnaní v ČR v roce 2003 ze svých výtěžků celkem 4,9 mld. korun, občané ČR v zahraničí pak 1,2 mld. korun.

²² Údaj vychází z úhrnného objemu výdajů a počtu všech nerezidentů (odhadů pro pracující legálně i ilegálně).